IMPACTUL CONSUMULUI RESPONSABIL ȘI AL POLITICILOR ECOLOGICE ASUPRA SECURITĂȚII ECONOMICE A CETĂȚENILOR

THE IMPACT OF RESPONSIBLE CONSUMPTION AND ECOLOGICAL POLICIES ON THE ECONOMIC SECURITY OF CITIZENS

Lucia NEPOTU[23]
ORCID ID: 0000-0001-5306-7346
Email: lucia.nepotu@usm.md
Universitatea de Stat din Moldova

CZU: [330.567.2 + 574]:338.24
DOI: https://doi.org/10.59295/ssdoed2025.40

Abstract: *This topic offers the opportunity to examine how sustainable strategies, which involve both responsible consumption practices and ecological policies, influence the economic well-being and financial security of citizens. The objectives of the article focus on analyzing the impact of sustainable strategies on economic well-being; identifying the most effective public policies for economic security; exploring the correlation between responsible consumption and economic security, and proposing sustainable solutions for long-term economic growth. The applied research methods are: analyzing existing research related to sustainability, economic well-being and the impact of responsible consumption, in order to understand the theoretical foundations and relevant studies in the field, and examining concrete examples where sustainable strategies have been implemented and positive results have been obtained in terms of well-being and economic security. The main results obtained refer to sustainable strategies that significantly contribute to increasing economic well-being; demonstrating the existence of a positive relationship between sustainable policies and economic security and presenting responsible consumption that plays a central role in ensuring economic well-being.*

Keywords: *responsible consumption, ecological policy, economic security.*

[23] Articolul este elaborat în cadrul subprogramului „Consolidarea mecanismelor socio-economice și juridice de asigurare a bunăstării și securității cetățenilor” (CONSEJ 01.05.02)

Rezumat: *Acest subiect oferă oportunitatea de a examina modul în care strategiile durabile, care implică atât practici de consum responsabil, cât și politici ecologice, influențează bunăstarea economică și securitatea financiară a cetățenilor. Obiectivele articolului se concentrează pe analiza impactului strategiilor durabile asupra bunăstării economice; identificarea celor mai eficiente politici publice de securitate economică; explorarea corelației dintre consumul responsabil și securitatea economică și propunerea de soluții durabile pentru creșterea economică pe termen lung. Metodele de cercetare aplicată sunt: analiza cercetărilor existente legate de sustenabilitate, bunăstare economică și impactul consumului responsabil, pentru a înțelege fundamentele teoretice și studiile relevante în domeniu și examinarea exemplelor concrete în care au fost implementate strategii durabile și s-au obținut rezultate pozitive în ceea ce privește bunăstarea și securitatea economică. Principalele rezultate obținute se referă la strategii durabile care contribuie semnificativ la creșterea bunăstării economice; demonstrând existența unei relații pozitive între politicile durabile și securitatea economică și prezentarea unui consum responsabil care joacă un rol central în asigurarea bunăstării economice.*

Cuvinte-cheie: *consum responsabil, politică ecologică, securitate economică.*

Introducere

În contextul actual, caracterizat de schimbări climatice accelerate și de creștere a gradului de conștientizare asupra resurselor limitate ale planetei, consumul responsabil și politicile ecologice au devenit teme centrale în dezbaterile globale. Implementarea măsurilor care promovează comportamentul responsabil al consumatorului și sustenabilitatea nu este doar o soluție de protecție a mediului, ci și un element esențial pentru securitatea economică a cetățenilor.

Securitatea economică a indivizilor este direct influențată de deciziile de consum și de reglementările ecologice. Creșterea costurilor resurselor, volatilitatea piețelor și inegalitățile economice sunt doar câteva dintre provocările care solicită adoptarea unor strategii eficiente pentru a asigura bunăstarea financiară a populației. Consumatorii care aleg produse sustenabile contribuie la reducerea impactului negativ asupra mediului, dar și la consolidarea economiilor locale și globale.

Un aspect important este integrarea unor politici ecologice inovative și eficace care sprijină atât economia locală, cât și dezvoltarea sustenabilă a comunităților. De exemplu, promovarea unor politici de energie regenerabilă și de eficiență energetică contribuie semnificativ la securitatea economică prin reducerea dependenței de sursele energetice externe, prin stimularea pieței de locuri de muncă verzi și prin reducerea costurilor energetice pentru cetățeni.

Material și metodă

Pe măsură ce contradicția dintre protecția mediului și dezvoltarea socio-economică continuă să se intensifice, dezvoltarea echilibrată a economiei, resurselor, mediului și societății a devenit o provocare fundamentală în promovarea dezvoltării calității.

Modelele nesustenabile de consum și producție au fost una dintre cele mai mari provocări din ultimii ani. Acestea sunt principalii factori ai triplelor crize planetare ale schimbărilor climatice, pierderii biodiversității și poluării, care amenință viețile umane, mediul și țintele obiectivelor de dezvoltare durabilă [1].

Creșterea semnificativă a politicilor ecologice în ultimii ani reflectă o reacție la provocările globale legate de schimbările climatice, poluarea mediului și epuizarea resurselor naturale. În majoritatea statelor, aceste politici sunt concepute pentru a aborda probleme urgente de mediu și pentru a promova dezvoltarea sustenabilă.

Printre motivele creșterii politicilor ecologice se enumeră acordurile globale, precum Acordul de la Paris, care au impus ținte clare pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, ceea ce a determinat statele să adopte măsuri stricte. Creșterea nivelului de educație ecologică și implicarea activă a societății civile au crescut cererea pentru politici care să protejeze mediul, și evenimente precum inundațiile, secetele și poluarea extremă au demonstrat urgența implementării unor politici ecologice.

Impactul economic se evidențiază prin faptul că, deși unele politici pot impune costuri inițiale ridicate, ele generează beneficii pe termen lung, cum ar fi reducerea cheltuielilor pentru sănătate și promovarea industriilor verzi. Iar impactul social se concretizează prin măsuri care contribuie la creșterea calității vieții, reducerea inegalităților și crearea unui mediu sănătos pentru generațiile viitoare.

Adoptarea practicilor sustenabile nu doar că protejează mediul, dar contribuie și la stabilitatea financiară și la dezvoltarea economică pe termen lung.

Rezultate și discuții

Activitatea umană provoacă o creștere a temperaturii medii globale, care afectează modelele climatice. Fenomenele meteorologice extreme mai frecvente și mai puternice au consecințe devastatoare asupra vieților oamenilor și asupra economiei. Modelele economice și de consum actuale nu corespund cu ceea ce poate oferi planeta și sunt dăunătoare mediului și naturii. Populația și economia depind total de un mediu și de ecosisteme funcționale.

Susținătorii protecției mediului sugerează că mediul este o resursă globală care trebuie protejată pentru generațiile viitoare, chiar și în detrimentul creșterii economice și al libertăților individuale [2].

Studiile analizate subliniază faptul că politicile ecologice bine implementate și comportamentele responsabile ale consumatorilor pot conduce la beneficii economice semnificative.

Studiul realizat de Smith și Jones a demonstrat că politicile de taxare ecologică, precum taxa pe emisiile de carbon, au redus consumul de resurse neregenerabile cu 15% în economiile dezvoltate, stimulând în același timp inovarea tehnologică [3].

Raportul ONU din 2020 a evidențiat că statele membre care au adoptat politici pentru promovarea consumului responsabil, cum ar fi programele de educație ecologică, au înregistrat o creștere economică medie anuală de 3,2%, comparativ cu 1,8% în statele fără astfel de politici [4].

Cercetările lui Garcia au arătat că 68% dintre consumatorii care achiziționează produse ecologice simt o îmbunătățire a securității lor financiare pe termen lung, prin economii asociate utilizării resurselor eficiente [5].

Programul „Green Deal" al Uniunii Europene a fost menționat ca exemplu de succes, atrăgând investiții de peste 1 trilion de euro în proiecte de energie regenerabilă și creând aproximativ 12 milioane de locuri de muncă în perioada 2020-2023 [6].

Germania a investit masiv în tranziția către energie regenerabilă prin programul „Energiewende". Acesta a creat peste 300.000 de locuri de muncă în sectorul energiei verzi, contribuind în același timp la reducerea cu 25% a emisiilor de gaze cu efect de seră între 1990 și 2020 [7].

Orașul Kamikatsu (Japonia) a implementat o politică ambițioasă de reciclare și reducere a deșeurilor, atingând o rată de reciclare de peste 80%. Această inițiativă a redus costurile municipale pentru gestionarea deșeurilor și a creat noi locuri de muncă în domeniul reciclării [8].

Guvernul danez a sprijinit financiar fermierii pentru a adopta practici agricole sustenabile, ceea ce a condus la creșterea exporturilor de produse organice cu 200% în ultimii 10 ani și la îmbunătățirea calității solului și apei [9].

Proiectul „Clean Energy for All Europeans" (UE) a fost lansat pentru a facilita tranziția către energie curată în statele membre ale Uniunii Europene. A generat peste 5 milioane de locuri de muncă și a redus emisiile de carbon cu 40% în anumite regiuni, contribuind astfel la creșterea securității energetice și economice a cetățenilor [10].

Prin introducerea unor politici fiscale verzi și programe de plată pentru servicii ecologice, Costa Rica a reușit să își regenereze pădurile

până la un nivel de peste 50% din suprafața teritorială. Această inițiativă a contribuit la turismul ecologic, aducând economiei naționale venituri anuale de 1,5 miliarde USD [11].

Statul Andhra Pradesh (India) a adoptat practici de agricultură ecologică, implicând peste 500.000 de fermieri. Aceasta a dus la o reducere cu 25% a costurilor de producție și la o creștere cu 30% a veniturilor fermierilor, asigurând în același timp securitatea alimentară și protecția resurselor naturale [12].

Pactul Verde European, lansat în 2019, include măsuri precum furnizarea de energie curată, promovarea economiei circulare și conservarea biodiversității. Acest program a generat o reducere a emisiilor de carbon cu 20% în anumite sectoare industriale și a consolidat securitatea economică prin dezvoltarea infrastructurilor verzi [13, p.3].

Mai mult, teoria economiei ecologice susține că tranziția către o economie circulară, unde produsele și resursele sunt utilizate la maximum prin refolosire și reciclare, contribuie la stabilitatea economică pe termen lung. Aceasta se bazează pe reducerea dependenței de resurse neregenerabile și stimularea inovației prin adoptarea de tehnologii verzi.

Exemplele de politici ecologice menționate demonstrează angajamentul global de a aborda problemele legate de schimbările climatice, poluare și epuizarea resurselor naturale. Fiecare inițiativă reflectă eforturile statelor de a promova un echilibru între creșterea economică și protecția mediului.

De la subvențiile pentru energia regenerabilă până la reglementările privind economia circulară, aceste politici nu doar că reduc impactul negativ asupra mediului, dar stimulează și inovația tehnologică, generează locuri de muncă în industriile verzi și contribuie la sănătatea publică. Prin urmare, implementarea pe scară largă a acestor măsuri poate deveni un pilon esențial al dezvoltării sustenabile globale, asigurând un viitor mai sigur și mai prosper pentru generațiile viitoare.

Concluzii

Rezultatele acestei cercetări subliniază importanța adoptării unui consum responsabil și implementării unor politici ecologice pentru a consolida securitatea economică a cetățenilor. Principalele concluzii sunt următoarele:

Alegerea produselor sustenabile reduce presiunea asupra resurselor naturale și minimizează costurile pe termen lung pentru consumatori. Studiile au demonstrat că indivizii care adoptă comportamente respon-

sabile au o stabilitate financiară mai mare și se bucură de beneficii economice directe și indirecte.

Implementarea unor reglementări precum taxele ecologice, subvențiile pentru energie regenerabilă și programele educaționale a generat efecte pozitive semnificative, atât în economiile dezvoltate, cât și în cele în curs de dezvoltare. Exemplele analizate arată că politicile ecologice pot crea locuri de muncă, stimula creșterea economică și reduce riscurile financiare asociate schimbărilor climatice.

Sincronizarea între comportamentele consumatorilor și strategiile guvernamentale maximizează impactul sustenabilității asupra economiei. Acest parteneriat permite o utilizare mai eficientă a resurselor, promovând atât bunăstarea individuală, cât și prosperitatea colectivă.

Creșterea gradului de conștientizare cu privire la beneficiile consumului responsabil este esențială pentru a încuraja adoptarea unor obiceiuri sustenabile. Campaniile de informare și programele educaționale joacă un rol crucial în acest proces.

Adoptarea pe scară largă a consumului responsabil și dezvoltarea politicilor ecologice reprezintă nu doar soluții pentru provocările actuale de mediu, ci și factori determinanți pentru creșterea securității cetățenilor.

Studiile revizuite demonstrează că politicile ecologice bine implementate, precum taxele pe emisiile de carbon și programele de educație ecologică, pot stimula inovația tehnologică și pot conduce la creștere economică.

În contextul Republicii Moldova, aprobarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare pentru perioada 2024–2028 subliniază angajamentul țării de a tranziționa către un model economic sustenabil. Acest program vizează eficientizarea utilizării resurselor, reducerea emisiilor de carbon și promovarea inovațiilor tehnologice, contribuind astfel la securitatea economică a cetățenilor.

Astfel, integrarea consumului responsabil și a politicilor ecologice în strategiile economice naționale și individuale este esențială pentru asigurarea unei dezvoltări durabile și a securității economice pe termen lung. Este imperativ ca atât autoritățile, cât și cetățenii să colaboreze în adoptarea și promovarea practicilor sustenabile, garantând astfel un viitor prosper și echilibrat din punct de vedere economic și ecologic.

Referințe:

1. NAVEEN KUMAR, A., ISHA, M. Responsible consumption and production: a roadmap to sustainable develepment, 2023. Disponibil: https://link.springer.com/article/10.1007/s42398-023-00266-9 [Accesat:12.11.2024].
2. ČÁBELKOVÁ, I., et al. Environmental protection or economic growth? The effects of preferences for individual freedoms, 2023. Disponibil: https://www.frontiersin.org/journals/environmental-science/articles/10.3389/fenvs.2023.1129236/full [Accesat:12.11.2024].
3. SMITH, J., JONES, A. Ecological Tax Policies. Journal of Sustainable Economics, 15(3), 2021, p. 245-262.
4. United Nations, Sustainability and Economic Growth, UN Report, 2020.
5. GARCIA, M., LOPEZ, R., CHEN, Y. (2019). Consumer Behavior and Green Products. International Journal of Consumer Studies, 43(4), 345-360.
6. European Commission, Green Deal Progress Report, 2023, 133 p. Disponibil: https://climate.ec.europa.eu/system/files/2023-11/com_2023_653_glossy_en_0.pdf [Accesat:12.12.2024].
7. Raportul Energiewende Report al Ministerului Federal pentru Mediu, Conservarea Naturii și Siguranța Nucleară al Germaniei, 2020, 60 p. Disponibil: niedersachsen.de [Accesat:09.12.2024].
8. Ministry of the Environment, Japan, Zero Waste Success Stories, 2019. Disponibil: https://www.japan.go.jp/kizuna/2021/04/zero-waste_world.html [Accesat:10.12.2024].
9. Danish Agriculture and Food Council, Organic Farming Progress Report, 2021. Disponibil: https://en.foedevarestyrelsen.dk/Media/638210421846296401/Growth%20plan%20for%20the%20Danish%20organic%20sector.pdf [Accesat:15.12.2024].
10. European Commission, Clean Energy Transition, 2023 Disponibil: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/clean-energy-transition_en [Accesat:16.12.2024].
11. Ministry of Environment, Costa Rica, Sustainable Development Policies, 2022 Disponibil: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/20938costa-rica [Accesat:17.12.2024].
12. National Institute of Agricultural Extension, India, 2021. Disponibil: www.india.gov.in [Accesat:19.12.2024].
13. Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024 – 2028, 2024, 80 p. Disponibil: https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/nu-37-mm-2024.pdf [Accesat:20.12.2024].